

Besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 3 september 2014, nr. 14123667, houdende tijdelijke vrijstelling op grond van artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden ter bestrijding van *Phytophthora infestans* in de bedekte onbelichte teelt van tomaat (Tijdelijke vrijstelling ter bestrijding van *Phytophthora infestans* in de bedekte onbelichte teelt van tomaat 2014)

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu;

Gelet op artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van de Verordening (EG) 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309);

BESLUIT:

Artikel 1

Tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en artikel 53 van Verordening (EG) 1107/2009 wordt verleend voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Ranman Top (13467 N) ter bestrijding van *Phytophthora infestans* in de bedekte onbelichte teelt van tomaat.

Artikel 2

De vrijstelling is slechts van toepassing indien de gebruiksvoorschriften in de bijlage bij dit besluit worden nageleefd.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt met ingang van 29 november 2014.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Tijdelijke vrijstelling ter bestrijding van *Phytophthora infestans* in de bedekte onbelichte teelt van tomaat 2014.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:
J.P. Hoogeveen
Directeur-Generaal Agro*

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na dagtekening van dit besluit digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via 'mijn.rvo.nl'. Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Bij een digitaal bezwaarschrift stuurt u een kopie van dit besluit mee als pdf-bestand of u stuurt een kopie per post na.

Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle. Bij een schriftelijk bezwaar stuurt u een kopie van dit besluit mee met uw bezwaarschrift.

Op mijn.rvo.nl/bezwaar vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen over uw bezwaarschrift, kijk dan op onze website: mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

BIJLAGE WETTELIJK GEBRUIKSVOORSCHRIFT RANMAN TOP 13467 N

Wettelijk gebruiksvoorschrift

Toegestaan is uitsluitend het gebruik als schimmelbestrijdingsmiddel door een gewasbehandeling in de bedekte onbelichte teelt van tomaat.

Veiligheidstermijn

De termijn tussen de laatste bespuiting en de oogst mag niet korter zijn dan 3 dagen.

Om resistentieopbouw te voorkomen mag dit product niet vaker gebruikt worden dan 6 maal per teeltseizoen.

In de teelt van tomaat dient Ranman Top toegepast te worden met een spuitvolume van 500–1.500 L water per hectare.

Dit middel is uitsluitend bestemd voor professioneel gebruik.

Draag geschikte handschoenen en beschermende kleding.

Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg uw leverancier van natuurlijke vijanden over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

Gebruiksaanwijzing

Er is voor deze toepassing/toepassingen geen werkzaamheids- en fytotoxiciteitonderzoek uitgevoerd. Er wordt daarom aangeraden een proefbespuiting uit te voeren, voordat het middel gebruikt wordt. Gebruik van dit middel in deze toepassingsgebieden, komt voor risico en verantwoordelijkheid van de gebruiker.

Algemeen

Ranman Top heeft voornamelijk een preventieve werking en dient daarom ter voorkoming van schimmelaantasting te worden toegepast.

Toepassingen

Bedekte onbelichte teelt van tomaat, ter voorkoming van aantasting door tomatenziekte (*Phytophthora infestans*).

Eerste behandeling vanaf 5-blad stadium, bespuitingen om de 7 tot 10 dagen herhalen.

Dosering: 0,5 liter Ranman Top per hectare

Bereiden van de spuitvloeistof

Vul de tank voor de helft met water en voeg al roerend het middel toe.

Vul water bij tot de tank vol is.

Houd tijdens het bespuiten de spuitvloeistof in beweging.

TOELICHTING

Algemeen

Artikel 53 van de Verordening (EG) 1107/2009 van het Europese Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PbEU 2009, L 309) en artikel 38 van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb) maken het mogelijk in bijzondere omstandigheden vrijstelling te verlenen van het verbod om een niet toegelaten gewasbeschermingsmiddel binnen Nederland te brengen, op de markt te brengen, voorhanden te hebben of te gebruiken.

Vrijstelling kan worden verleend als een maatregel nodig blijkt voor een gecontroleerd en beperkt gebruik ter beheersing van een gevaar dat op geen enkele andere redelijke manier te beheersen is.

Met dit besluit wordt tijdelijk vrijstelling verleend voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Ranman Top, ter bestrijding van *Phytophthora infestans* in de bedekte onbelichte teelt van tomaat.

Gevaar voor de teelt

De schimmel *Phytophthora infestans* veroorzaakt schade aan de plant en aan de vruchten. Aangetaste planten zijn minder productief en leveren kleinere vruchten (lagere opbrengst) en aangetaste vruchten zijn onverkoopbaar. In geval van een zware aantasting en stengeldelen die zijn aangetast kan de plant volledig wegvallen.

In de afgelopen periode hebben enkele telers vanwege zware aantasting de teelt beëindigd en hebben opnieuw moeten planten. Een significant deel van het areaal tomaten ondervindt problemen met de schimmel *Phytophthora infestans*. De gemiddelde opbrengstderiving varieert van 5 procent tot 20 procent, maar het merendeel van de telers die schade ondervinden heeft 20 procent opbrengstderiving. Bovenstaande speelt met name in de onbelichte teelt van tomaat. In de belichte teelt van tomaten leidt infectie tot minder groot gevaar omdat in de gewenste vrijstellingsperiode teeltwisseling plaatsvindt.

Een landbouwtechnisch doelmatige geïntegreerde bedekte onbelichte teelt van tomaten in Nederland wordt bedreigd door onvoldoende bestrijding van *Phytophthora infestans*.

Alternatieven

Preventieve maatregelen ter voorkoming van aantasting door *Phytophthora infestans* zijn beperkt. Hygiëne maatregelen worden algemeen toegepast maar kunnen een aantasting niet voorkomen op het moment dat de infectieomstandigheden gunstig zijn. Resistente rassen zijn niet beschikbaar en de markt vraagt bepaalde type tomaten en hiermee is de rassenkeuze beperkt.

Niet-chemische maatregelen bestaan uit het zogenaamde droogstoken, het verlagen van de relatieve luchtvochtigheid waardoor de infectieomstandigheden minder gunstig worden voor *Phytophthora infestans* en het verwijderen van ziek plantmateriaal. Hiermee kunnen nieuwe infecties grotendeels worden voorkomen maar aangetaste planten herstellen zich niet meer. Bovendien is in de nazomer en herfst, onder vochtige en warme weeromstandigheden, het voldoende verlagen van luchtvochtigheid door middel van stoken lastig te realiseren. De maatregel is vanwege het energiezuinig telen en de hoge gasprijzen bedrijfseconomisch gezien beperkt uitvoerbaar.

Verwijderen en afvoer van ziek plantmateriaal draagt bij aan het verlagen van de infectiedruk, maar is niet afdoende omdat nieuwe schimmelsporen ook van buiten de kas kunnen komen.

In de productieteelt van tomaten zijn diverse fungiciden toegelaten, maar geen middelen die specifiek toegelaten zijn ter bestrijding van *Phytophthora infestans*. Toegelaten middelen op basis van propamocarb/fosetyl en propamocarb/hydrochloride in de tomatenteelt die wel werkzaam zijn tegen de schimmelgroep waar *Phytophthora infestans* toebehoort mogen alleen toegepast worden bij de wortels, maar zijn onvoldoende werkzaam op *Phytophthora infestans* op de bovengrondse delen van de plant.

Alternatieven voor het gebruik van het voorgestelde middel zijn onder praktijkomstandigheden onvoldoende toereikend teneinde het gevaar afdoende te bestrijden/of het gevaar te voorkomen.

Bijzondere omstandigheden

Phytophthora infestans is een schimmelziekte die tot voor kort chemisch bestreden kon worden met een middel op basis van chloorthalonil. Na herregistratie is de toepassing in tomaat vervallen. Het etiket met de toepassing in tomaat had een aflevertermijn tot 1 juli 2013 en een opgebruiktermijn tot 1 januari 2014.

Ranman Top op basis van cyazofamide heeft in Nederland een toelating in aardappel ter bestrijding van Phytophthora infestans in aardappelen. Belanghebbenden spannen zich in om een toelating te realiseren voor de toepassing in tomaat in Nederland. Deze toelating is voor de gewenste toepassingsperiode nog niet gerealiseerd.

De aanvraag voldoet aan de eis van bijzondere omstandigheden. De toelatinghouder en sector leveren inspanningen om te komen tot een toelating. Er is perspectief voor de toelating van cyazofamide in de bedekte teelt van tomaat waardoor een kortstondig noodverband gerechtvaardigd is.

Advies College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden

Het Ctgb constateert dat er na het nemen van risicoreducerende maatregelen geen risico verbonden is aan de vrijstelling. Gezien het risico adviseert het Ctgb een vrijstelling op grond van artikel 38 Wgb voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Ranman Top in de bedekte onbelichte teelt van tomaat te verlenen onder vermelding van de volgende risicoreducerende maatregelen:

- Draag geschikte handschoenen en beschermende kleding.
- Let op: dit middel kan schadelijk zijn voor natuurlijke vijanden. Raadpleeg uw leverancier van natuurlijke vijanden over het gebruik van dit middel in combinatie met het gebruik van natuurlijke vijanden.

De overwegingen

Een vrijstelling is gewenst, omdat bestrijding van Phytophthora infestans in de bedekte onbelichte teelt van tomaat op geen enkele andere redelijke wijze te beheersen is.

In overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, heb ik besloten om op grond van artikel 38 van de Wgb vrijstelling te verlenen voor het gebruik van het gewasbeschermingsmiddel Ranman Top, ter bestrijding van Phytophthora infestans in de bedekte onbelichte teelt van tomaat. Belanghebbenden spannen zich in om op korte termijn te beschikken over een toegelaten gewasbeschermingsmiddel.

De door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) voorgestelde risicoreducerende maatregelen zijn overgenomen in het Wettelijk Gebruiksvoorschrift, bijlage bij dit besluit. Hierdoor zijn er geen risico's verbonden aan de vrijstelling.

Deze vrijstelling treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt met ingang van 29 november 2014.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

namens deze:

J.P. Hoogeveen

Directeur-Generaal Agro